

Samuel Taylor Coleridge

uddrag fra *Biographia Literaria*

”INDBILDNINGSKRAFTEN opfatter jeg altså som enten primær eller sekundær. Den primære INDBILDNINGSKRAFT anser jeg for at være den levende og oprindeligt virkende kraft i al menneskelig perception og en gentagelse i den finite bevidsthed af den evige skabelsesakt i det infinite JEG ER [IAM]. Den sekundære INDBILDNINGSKRAFT opfatter jeg som et ekko af den primære. Den sameksisterer med den bevidste vilje, men er stadig identisk med den primære, når det gælder *arten* af dens virksomhed. Blot adskiller den sig med hensyn til *graden og måden*, den opererer på. Den opløser, skiller ad og spreder for at genskabe. Eller hvor denne proces ikke er mulig, stræber den i alle tilfælde efter at idealisere og forene. Den er essentielt *levende*, selv om alle objekter (*som* objekter) er essentielt fikserede og døde.

FANTASI, derimod, har ikke andre jetoner at spille med end det uforanderlige og afgrænsede. Fantasien er i sandhed ikke andet end en form for hukommelse løsgjort fra tidens og stedets orden, skønt den er blandet med og modificeret af det empiriske aspekt af viljen, som vi benævner med ordet VALG. Men lige som den almindelige hukommelse må fantasien modtage alle sine materialer færdiglavede fra associationsloven”.

(Oversat af Lis Møller)

”[Indbildningskraften] viser sig i balancen eller forsoningen mellem modsatte eller uoverensstemmende træk: mellem ligheder og forskelle, mellem alment og konkret, idé og billede, individuelt og typisk; mellem noget nyt og noget gammelkendt og mellem en usædvanlig sindsbevægelse og en usædvanlig disciplin [...]”.

(Oversat af Per Olsen)

Biographia Literaria i: *Selected Poetry and Prose of Coleridge*, ed. Donald A Stauffer. Random House / Modern Library College Editions, 1951.

The IMAGINATION then, I consider either as primary, or secondary. The primary IMAGINATION I hold to be the living Power and prime Agent of all human Perception, and as a repetition in the finite mind of the eternal act of creation in the infinite I AM. The secondary Imagination I consider as an echo of the former, co-existing with the conscious will, yet still as identical with the primary in the *kind* of its agency, and differing only in *degree*, and in the *mode* of its operation. It dissolves, diffuses, dissipates, in order to re-create; or where this process is rendered impossible, yet still at all events it struggles to idealize and to unify. It is essentially *vital*, even as all objects (as objects) are essentially fixed and dead.

FANCY, on the contrary, has no other counters to play with, but fixities and definites. The Fancy is indeed no other than a mode of Memory emancipated from the order of time and space; while it is blended with, and modified by that empirical phenomenon of the will, which we express by the word CHOICE. But equally with the ordinary memory the Fancy must receive all its materials ready made from the law of association.

unnoticed, controul (*laxis effertur habenis*) reveals itself in the balance or reconciliation of opposite or discordant qualities: of sameness, with difference; of the general, with the concrete; the idea, with the image; the individual, with the representative; the sense of novelty and freshness, with old and familiar objects; a more than usual state of emotion, with more than usual order; judgement ever awake and steady self-possession, with enthusiasm and feeling profound or vehement; and while it blends and harmonizes the natural and the artificial, still subordinates art to nature; the manner to the matter; and our admiration of the poet to our sympathy with the poetry. "Doubtless," as Sir John